

Max Kjær Hansen: Afsætningsøkonomi, 2. udgave. I, Efterspørgsels-teori, af *Arne Rasmussen* og *Max Kjær Hansen*. Handelshøjskolen i København, skriftrække A, 4, III. Einar Harcks Forlag, Kbh. 1950. 144 sider. Kr. 10,—.

I 1945 udkom Max Kjær Hansen: »Afsætningsøkonomi«. Denne bog, der skulle danne basis for gennemgangen af det pensum i afsætningsøkonomi, der kræves til første del af diplomprøverne ved Handelshøjskolen i København, er nu afløst af en ny udgave: »Afsætningsøkonomi I« med undertitlen: »Efterspørgselsteori«.

Den nye bog, der er skrevet af cand. polit. Arne Rasmussen og prof. Max Kjær Hansen, dækker ikke hele det område, som behandles i første udgave. Virksomhedernes salgspolitik og salgsteknik er således ikke omtalt i den nu foreliggende bog. Problemerne i forbindelse hermed vil efter forordet at domme blive behandlet i en kommende bog: »Afsætningsøkonomi II«.

Det skal straks siges, at den nye bog hæver sig ganske betydeligt op over første udgave indholdsmæssigt set. For den, der har læst den tidligere udgave, er det specielt en fornøjelse at stifte bekendtskab med den nye bogs tre første hovedafsnit, der på en overskuelig og dygtig måde giver en fremstilling af afsætningsøkonomiens grundlag, den enkelte konsumenters efterspørgsel og dennes bestemmende faktorer samt erhvervsvirksomhedernes forhold til efterspørgselen under forskellige markedsformer.

De tre første afsnits behandling af efterspørgselsfunktioner, elasticitetsbegreber, efterspørgselsdeterminanter, markedsformer og virksomhedernes mulighed for under forskellige markedsformer at yde en aktiv indsats for at øge afsætningen er af en hel anden kvalitet, end den fremstilling af de samme forhold, som blev givet i bogens første udgave. Det er ikke alene de nu medtagne resultater fra de sidste års forskning af disse problemkomplekser, der bevirker den store forskel. Selve fremstillingen er mere klar og saglig. De enkelte underafsnit følger sig på en mere logisk og systematisk måde ind i den samlede fremstilling, og de konklusioner, som drages, bliver ikke givet ud for mere, end de er og ifølge forholdets natur kan være.

Forfatterne har ikke haft til hensigt at give nye originale bidrag til efterspørgselsteorien. Men de har i de nævnte afsnit formået at give en letfattelig og velskrevet oversigt over begyndelsesgrundene i efterspørgsels-teorien og de faktorer, som bestemmer efterspørgselen. De har gennem partielle analyser formået at fremstille de enkelte determinanters indflydelse på efterspørgselen på en måde, der gør bogen velegnet både til selvstudium og til lærebog ved Handelshøjskolen. En lang række kildeangivelser og henvisninger til såvel danske som udenlandske forfattere, der tidligere har beskæftiget sig med disse emner i teori og praksis, øger bogens værdi i så henseende.

Jeg tror eksempelvis, at mange uden for Handelshøjskolens cirkler vil kunne have nytte af at gøre sig bekendt med de betragtninger, der fremsættes side 66 og 67 angående en vares kvalitet. Det er sikkert rigtigt, at mange producenter og sælgere af gammel vane er tilbøjelige til fejlagtigt at bedømme en vares kvalitet alene ud fra dens soliditet og økonomi i brugen uden hensyn til, at købernes opfattelse af, hvad der er kvalitet, ændres fra

Max Kjær Hansen: Afsætningsøkonomi, 2. udgave. I, Efterspørgsels-teori, af *Arne Rasmussen* og *Max Kjær Hansen*. Handelshøjskolen i København, skriftrække A, 4, III. Einar Harcks Forlag, Kbh. 1950. 144 sider. Kr. 10,—.

I 1945 udkom Max Kjær Hansen: »Afsætningsøkonomi«. Denne bog, der skulle danne basis for gennemgangen af det pensum i afsætningsøkonomi, der kræves til første del af diplomprøverne ved Handelshøjskolen i København, er nu afløst af en ny udgave: »Afsætningsøkonomi I« med undertitlen: »Efterspørgselsteori«.

Den nye bog, der er skrevet af cand. polit. Arne Rasmussen og prof. Max Kjær Hansen, dækker ikke hele det område, som behandles i første udgave. Virksomhedernes salgspolitik og salgsteknik er således ikke omtalt i den nu foreliggende bog. Problemerne i forbindelse hermed vil efter forordet at domme blive behandlet i en kommende bog: »Afsætningsøkonomi II«.

Det skal straks siges, at den nye bog hæver sig ganske betydeligt op over første udgave indholdsmæssigt set. For den, der har læst den tidligere udgave, er det specielt en fornøjelse at stifte bekendtskab med den nye bogs tre første hovedafsnit, der på en overskuelig og dygtig måde giver en fremstilling af afsætningsøkonomiens grundlag, den enkelte konsumenters efterspørgsel og dennes bestemmende faktorer samt erhvervsvirksomhedernes forhold til efterspørgselen under forskellige markedsformer.

De tre første afsnits behandling af efterspørgselsfunktioner, elasticitetsbegreber, efterspørgselsdeterminanter, markedsformer og virksomhedernes mulighed for under forskellige markedsformer at yde en aktiv indsats for at øge afsætningen er af en hel anden kvalitet, end den fremstilling af de samme forhold, som blev givet i bogens første udgave. Det er ikke alene de nu medtagne resultater fra de sidste års forskning af disse problemkomplekser, der bevirker den store forskel. Selve fremstillingen er mere klar og saglig. De enkelte underafsnit følger sig på en mere logisk og systematisk måde ind i den samlede fremstilling, og de konklusioner, som drages, bliver ikke givet ud for mere, end de er og ifølge forholdets natur kan være.

Forfatterne har ikke haft til hensigt at give nye originale bidrag til efterspørgselsteorien. Men de har i de nævnte afsnit formået at give en letfattelig og velskrevet oversigt over begyndelsesgrundene i efterspørgsels-teorien og de faktorer, som bestemmer efterspørgselen. De har gennem partielle analyser formået at fremstille de enkelte determinanters indflydelse på efterspørgselen på en måde, der gør bogen velegnet både til selvstudium og til lærebog ved Handelshøjskolen. En lang række kildeangivelser og henvisninger til såvel danske som udenlandske forfattere, der tidligere har beskæftiget sig med disse emner i teori og praksis, øger bogens værdi i så henseende.

Jeg tror eksempelvis, at mange uden for Handelshøjskolens cirkler vil kunne have nytte af at gøre sig bekendt med de betragtninger, der fremsættes side 66 og 67 angående en vares kvalitet. Det er sikkert rigtigt, at mange producenter og sælgere af gammel vane er tilbøjelige til fejlagtigt at bedømme en vares kvalitet alene ud fra dens soliditet og økonomi i brugen uden hensyn til, at købernes opfattelse af, hvad der er kvalitet, ændres fra

tid til anden og omfatter mere end teknisk kvalitet. Producenter og sælgere, der vil konkurrere på kvaliteten, må derfor ikke alene, som det nu er almindeligt, søge at give varen en særlig kommerciel kvalitet, men de må også holde øje med, hvilke ændrede tekniske kvalitetskrav efterspørgerne stiller til en bestemt vare på ethvert tidspunkt.

Bogens fjerde hovedafsnit behandler de tidsmæssige svingningers indflydelse på efterspørgselen og bringer resultaterne af både nye og gamle specialundersøgelser inden for dette felt. Også for dette afsnit gælder det, at problemerne nu er behandlet mere systematisk og mere overskueligt end i første udgave.

Sidste hovedafsnit, der bærer overskriften: »Markeder med ensartet efterspørgselskonstitution«, svarer meget nøje til hovedafsnit II i første udgave, der var benævnt: »Markedsinddelingen«.

Bortset fra overskriften og i nogen grad en ændret terminologi er der ikke sket væsentlige ændringer i dette afsnit fra den første udgave til den anden. Det må dog bemærkes med tilfredshed, at en række ikke særlig velbegrundede absolutter i første udgave er blevet ændret eller strøget. Således er »ikke på nogen måde« blevet til: »ikke i første række« og »hverken . . . eller« er blevet til: »kun i ringe omfang« for blot at nævne et par eksempler på den tiltrængte korrekturlæsning, som nu er blevet gennemført. Afsnittet udmærker sig stadig ved at bruge mange ord til at sige forholdsvis lidt, et forhold som er blevet endnu mere iøjnefaldende derved, at bogens øvrige afsnit på samme tid har vundet i sagligt indhold og er blevet rensat for megen overflødig snak.

Alt i alt er den nu foreliggende bog en betydelig forbedret udgave. Forbedringen består ikke alene deri, at de gengivne — især de første — afsnit er betydeligt mere læseværdige end tidligere, men også deri, at de i nogen udstrækning direkte fejlagtige fremstillinger vedrørende salgsorganisation og salgsomkostninger samt salgspolitik, som fandtes i første udgave, ikke er genoptrykt i den nye bog. Lad os i tilknytning hertil håbe, at det vil være forsvarligt at give den samme helhedskarakteristik af »Afsætningsøkonomi II«, når den til sin tid foreligger.

M. Thomsen.

Economic Conditions and Banking Problems. A series of lectures delivered at the Third International Banking Summer School, Saltsjöbaden, September 1950. Udg. af Svenska Bankföreningen. Stockholm 1950. 281 sider. Sv. kr. 15,— ib.

I 1948 genoptog det engelske Institute of Bankers det internationale samarbejde på bankvæsenets område, der var blevet afbrudt af krigen. Den første kongres — eller med et rigtigere udtryk sommerskole — afholdtes i Oxford, hvor ca. 150 bankmænd fra henved 30 lande var samlede på det fornemme Christ Church. Det følgende år var Oxford atter vært, det tredje møde afholdtes i fjor i Saltsjöbaden ved Stockholm, og det fjerde, der er planlagt i år, holdes i Paris. Anmelderen, der deltog i det første møde, kan tale med en vis erfaring, når han understreger betydningen af